KDN KONSTYTUCJA DLA NAUKI

LIST MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO JAROSŁAWA GOWINA W SPRAWIE WDRAŻANIA REFORMY SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI

Warszawa, 9 sierpnia 2018 r.

Szanowni Państwo Rektorzy,

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 sierpnia 20l8 roku podpisał Konstytucję dla Nauki - ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz przepisy ją wprowadzające. To kolejny krok w kierunku udoskonalenia polskiego systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Przed nami etap strategiczny - wdrażanie reformy. Z wyzwaniem, które przed nami stoi, zmierzymy się razem - uczelnie i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przede wszystkim chcę złożyć Państwu Rektorom, a za Państwa pośrednictwem również pracownikom Państwa uczelni, szczere podziękowania za zaangażowanie środowiska akademickiego w prace nad Konstytucją dla Nauki. Wspólnie, ponad podziałami politycznymi i światopoglądowymi, przygotowaliśmy gruntowną reformę systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

Wprowadzana reforma zmienia zasady organizacji i ustroju uczelni, wzmacnia ich autonomię, zwiększa samodzielność w gospodarowaniu środkami finansowymi, kładzie również nacisk na podniesienie jakości kształcenia studentów i doktorantów. Przebudowuje system stopni i tytułów w taki sposób, by wzmacniać dążenie naukowców do doskonałości naukowej i prowadzenia badań interdyscyplinarnych. Wierzę, że ustawa stawiająca sobie za jeden z celów uwolnienie potencjału polskiej nauki przyczyni się do wzrostu znaczenia polskiej nauki na arenie międzynarodowej, jak również prestiżu polskich uczelni na świecie.

Konstytucja dla Nauki zapewnia narzędzia do osiągnięcia założonych celów. Mam nadzieję, że środowisko akademickie w pełni z nich skorzysta.

Konstytucja dla Nauki to pierwsza tak szeroka i kompleksowa reforma systemu szkolnictwa wyższego i nauki po 1989 r. Udało się przy tym zagwarantować znaczny wzrost nakładów, bez którego żadna, nawet najlepsza reforma nie miałaby szansy powodzenia.

Już przyszłoroczny budżet szkolnictwa wyższego i nauki zostanie zwiększony co najmniej o 700 mln złotych. Przewidujemy, że utrzymanie prognozowanego tempa wzrostu gospodarczego w kolejnych latach będzie zwiększało ww. budżet w poszczególnych latach średnio o ponad 800 mln zł rocznie, aż do 1,2 mld zł rocznie. W 2019 r. część, ww. środków będzie przeznaczona na podwyżki minimalnych wynagrodzeń dla nauczycieli akademickich oraz na wsparcie i wzmocnienie uczelni regionalnych.

Dodatkowo rząd Premiera Mateusza Morawieckiego planuje w przyszłym roku generalne podniesienie wynagrodzeń na uczelniach publicznych, a także przekazanie im obligacji skarbowych o łącznej wartości 3 mld zł.

Zarówno dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jak i dla uczelni rozpoczyna się szczególny czas wdrażania rozwiązań wynikających z nowych regulacji. Kluczową rolę w tym procesie będą odgrywać, przepisy ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W załączniku do niniejszego listu przedstawiam najważniejsze wyzwania, przed którymi stoją uczelnie w najbliższym roku akademickim. Chciałbym podkreślić, że Ministerstwo zapewni uczelniom kompleksowe wsparcie we wdrażaniu zmian wynikających z wprowadzenia ustawy.

W maju br. w ramach Programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, ogłoszono drugą edycję konkursu na realizację kompleksowych programów szkół wyższych - Zintegrowanych Programów Uczelni. Konkurs ma pomóc uczelniom wdrożyć przepisy nowej ustawy. Środki uzyskane w programie mogą być przeznaczone na usprawnienie różnych sfer działalności - począwszy od rozwoju umiejętności zawodowych i kompetencji miękkich studentów, umiędzynarodowienia procesu kształcenia, zwiększenia jakości i efektywności studiów doktoranckich, poprzez tworzenie nowych programów kształcenia, a skończywszy na wsparciu instytucjonalnym dla samej uczelni i jej kadry. Wnioski w konkursie przyjmowane są do dnia 5 października 2018 roku.

Przedsięwzięciem wpisującym się w ideę zrównoważonego rozwoju szkolnictwa wyższego, ukierunkowanym na wsparcie uczelni regionalnych, jest natomiast konkurs Zintegrowane Programy Uczelni na rzecz Rozwoju Regionalnego. Do dnia 15 października 2018 r. uczelnie mogą aplikować o realizację projektów zawierających działania

zgodne z Regionalną Strategią Innowacji województwa, w którym prowadzone będzie kształcenie. Szczegółowe informacje o zasadach powyższych konkursów można znaleźć na stronach internetowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Na szczególną uwagę zasługują także inicjatywy pn. *Wspieranie procesów konsolidacji uczelni* oraz *Wspieranie procesów restrukturyzacji zatrudnienia w ramach konsolidacji uczelni*, dzięki którym będzie możliwe m.in. przeprowadzenie procesu utworzenia federacji przez uczelnie, czy też pozyskanie środków na programy przeorientowania zawodowego pracowników szkół wyższych.

Chciałbym zwrócić, Państwa uwagę na przepis umożliwiający złożenie wniosku o włączenie filii uczelni publicznej do innej uczelni publicznej mającej siedzibę w tej samej miejscowości, w której mieści się ta filia.

W drugiej połowie września tego roku planujemy wydanie przekrojowej publikacji - Przewodnik po reformie szkolnictwa wyższego i nauki, a także organizację szkoleń dla Rektorów, Prorektorów, Kanclerzy i Kwestorów. Szczegółową tematykę szkoleń wraz z terminarzem przedstawimy na początku września na stronie konstytucjadlanauki.gov.pl.

Wtedy też rozpocznie się rejestracja na szkolenia, które będą się odbywać w Warszawie. Później zorganizujemy zarówno w Warszawie, jak i w innych wybranych miastach, szkolenia w ramach projektu *Liderzy w zarzadzaniu uczelnią*. Będą to szkolenia dotyczące regulacji zawartych w ustawach, dostosowywane do indywidualnych potrzeb danej instytucji.

Wszelkie informacje na temat reformy szkolnictwa wyższego i nauki, w tym komunikaty przypominające o zbliżających się terminach realizacji poszczególnych zadań, jak również odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania (tzw. FAQ) będą zamieszczane na stronie konstytucjadlanauki.gov.pl

Aby usprawnić proces udzielania odpowiedzi na pytania, zdecydowałem się wprowadzić zasadę, w myśl której Ministerstwo będzie w pierwszej kolejności odpowiadało na wątpliwości kierowane przez Państwa Rektorów lub osoby upoważnione przez Państwa do zadawania takich pytań w imieniu uczelni. Pytania prosimy kierować na adres konstytucjadlanauki@mnisw.gov.pl lub tradycyjną drogą pocztową. Zachęcam również do bliskiej współpracy z osobami zapewniającymi uczelniom obsługę prawną, gdyż stanowisko Ministerstwa nie stanowi wiążącej wykładni, a ma wyłącznie walor informacyjny i doradczy.

W przypadku pytań pozostałych osób występujących w imieniu własnym (nie uczelni), będą one co do zasady informowane o możliwości znalezienia odpowiedzi na stronie internetowej w zakładce FAQ, natomiast indywidualne wyjaśnienia będą udzielane w miarę możliwości Ministerstwa.

Jestem przekonany, że zaangażowanie Państwa Rektorów, jak i wsparcie ze strony Ministerstwa pozwoli na efektywne wdrożenie rozwiązań przewidzianych w Konstytucji dla Nauki.

ZAŁĄCZNIK DO PISMA MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO Z DNIA 9 SIERPNIA 2018 R.

Najważniejsze zadania uczelni w pierwszym okresie po wejściu w życie ustawy:

- uczelnia jako całość staje się podmiotem systemu szkolnictwa wyższego i nauki - wstępuje w ogół praw i obowiązków jej podstawowych jednostek organizacyjnych, w tym wynikających z decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz ministra właściwego do spraw nauki;
- uprawnienia do nadawania stopni doktora lub doktora habilitowanego, a także pozwolenia na prowadzenie kierunków studiów przysługiwać będą uczelni, a nie jednostkom;
- rady podstawowych jednostek organizacyjnych oraz kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych przestają być organami uczelni z dniem 30 września 2019 r., a z dniem 1 października 2019 r. w prawa i obowiązki kierowników wstępują rektorzy. Prorektorzy pełnią swoją funkcję do dnia 30 września 2019 r.;
- pierwszą radę uczelni na kadencję trwającą do dnia 31 grudnia 2020 r. powołuje senat uczelni publicznej do dnia 30 czerwca 2019 r., a sposób jej powołania określi senat. Zadaniami pierwszej rady uczelni będzie uchwalenie regulaminu określającego tryb jej funkcjonowania, zaopiniowanie projektu statutu oraz wskazanie, po zaopiniowaniu przez senat kandydatów na rektora;
- senaty i rektorzy uczelni publicznych działają do końca kadencji rozpoczętej przed dniem 1 października 2018 r., z tym, że kadencje rozpoczęte w 2015 r. i w 2017 r. trwają do dnia 31 sierpnia 2020 r.;
- statuty uczelni obowiązujące w dniu 1 października 2018 r. zachowują moc do dnia wejścia w życie statutów uchwalonych na podstawie nowej ustawy, tj. do dnia 1 października 2019 r. W nowych statutach należy określić m.in.: sposób powoływania i odwoływania organów uczelni, ich skład oraz zasady i tryb funkcjonowania, typy jednostek organizacyjnych uczelni, funkcje kierownicze w uczelni oraz zasady powoływania osób do pełnienia tych funkcji i ich odwoływania. W statucie można określić inne niż senat organy, których zadaniem będzie nadawanie stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki, z tym że tylko jeden organ w zakresie danej dyscypliny. Ponadto uczelnia może wskazać w statucie inne stanowiska dla nauczycieli akademickich niż określone w ustawie oraz wymagania kwalifikacyjne niezbędne do ich zajmowania;
- regulamin organizacyjny uczelni nada rektor w trybie ustalonym w statucie. Regulamin organizacyjny określa strukturę organizacyjną uczelni oraz podział zadań w ramach tej struktury, a także organizację oraz zasady działania administracji uczelni;
- niezbędne jest także dostosowanie regulaminu studiów w terminie umożliwiającym jego wejście w życie nie później niż od dnia 1 października 2019 r., przy czym dotychczasowe regulaminy zachowują moc do dnia wejścia w życie nowego regulaminu studiów. Do 1 października 2019 r, uczelnie określą także nowy regulamin świadczeń dla studentów;